

Český Baráčník

Veľobec sdružených obcí baráčníků se sídlem v Praze

124

Ř Í J E N

2021

Městská část Praha 1
významně podporuje
činnost obcí baráčníků

KOLEKTORY
PRAHA, a.s.

Svátky a významné dny

- 16.10. - svatý Havel a císařské posvícení
- 20.10. - Den stromů
- 28.10. - Den vzniku samostatného československého státu
- 31.10. - poslední víkend v říjnu – změna času

Ř í j e n - barevný podzim. Vše dozrálo, je sklizeno a my si užíváme plnými doušky plody letošní úrody a svého snažení a bytí. Vrcholí oslavy sklizně. Je doba posvícení a hodů, vinobraní, myslivecké poslední leče, začínají výlovy rybníků. Někdy bývá už i pošmurno a sychravo. Je nejvyšší čas nachystat si zásoby na zimu. Dřevo na topení, usušit si jablečné křížaly a švestky. Také se sušily různé bylinky.

Posvícení – nazývané také hody, se slaví od pozdního léta do konce listopadu. Původně bylo oslavou sklizně a požehnáním darů země a poděkování za ně. Tyto dny si užívali všichni v radosti, s mnoha společnými rituály a tancovačkou. Kam na posvícení? Tradice posvícenských slavností nejvíce žije na jižní Moravě. Hody či hodky coby krojové slavnosti můžeme navštívit dodnes, ať už hody v Zaječí, v Dolních Dunajovicích a Velkých Bílovicích, nebo vyhlášené Velkopavlovické krojové hody. Všude vládla skvělá nálada, jak u starších, tak mládeže. Jedlo se, pilo a hodovalo. Hospodyňky se předváděly s různými dobrotami, hlavně koláči, pletýnkami a podobně. Nesměla chybět husa pečená dokrupava atd.

Havelské posvícení – protože kdysi lidé slavili posvícení v každé vsi jiný týden a zároveň se hojně navštěvovali, byl to zmatek a nebyl čas na práci. V 18. století se Josef II. rozhodl dát věcem řád a zavedl takzvané císařské posvícení, a to třetí neděli v říjnu. Obvykle je to první neděle po svátku svatého Havla, který připadá na 16. října.

Změna času – poslední víkend v říjnu. Obvykle se dočteme, že přecházíme na zimní čas, což je ale chybné označení, protože se nejedná o protiklad letního času, ale o prosté navrácení času do standardního času středoevropského. Poslední neděle v říjnu tak spíme o hodinu déle, v 3.00 se ručičky posunou na 2.00 hodin. A večer nastává brzy tma. Přesuneme se více domů do tepla, a odpočíváme.

Čím déle vlaštovky u nás v říjnu prolévají, tím déle pěkné dny potrvají.

Mrazy v říjnu, hezky v lednu, krásný říjen – studený leden. Jestli sníh napadne toho měsíce a kolik dní trvati bude, tak stálá bude zima.

Říjen a březen rovní jsou ve všem.

Svatý Havel teplý, svatý Marcel bílý.

Sucho-li na svatého Havla, bude budoucí rok suchý.

Svatá Hedvika (17.10.) do řepy ještě medu namíchá.

Na svatého Šimona přikluše k nám zima tiše.

Jiřina Novotná, vzdělávatelka VI. Župy

Historie a vývoj české státnosti První přemyslovská království (3)

Na dobu knížecí (10. – 12. stol.) navazuje doba přemyslovských království. Vývoj v českém regionu ve 13. století ovlivnily korunovace Vratislava II. (1085) a Vladislava II. (1158) a tím i získání titulu českého krále. Obě proběhly díky podpoře, již česká knížata poskytovala římským císařům při souboji s papežstvím a severoitalskými komunami. Ale žádná z těchto korunovací neudržela rozložení moci v českém knížectví mezi panovníkem a předními rody a nestala se tak prvním krokem k vytvoření dědičného království.

V porovnání s okolními raně středověkými státními útvary (Polsko a Uhry), zaujaly české země od 11. do počátku 13. století v rámci politické mapy Evropy specifické postavení. Zatímco Polsko a Uhry se již v r. 1000 staly dědičnými královstvími nezávislými na Svaté říši římské, čeští panovníci se titulovali „pouze“ jako knížata a s říší byli neodmyslitelně spjati prostřednictvím lenního svazku.

Shora uvedeným dvěma korunovacím chyběla církevní složka (pomazání). Jsou hodnoceny pouze jako odměna za poskytnutou pomoc a podporu a neměly žádný vliv na české země jako celek – nevedla k povýšení knížectví na království.

Až v r. 1198 dědičnou královskou hodnost získal v českém knížectví Otakar I. od Filipa Švábského. Do té doby rovnováhu sil v českém knížectví zajišťovala tradice mocenského dualismu mezi předáky rodů a knížaty, která se odrážela ve volbě a nastolení panovníka (vedení na trůn).

Synové Vladislava II. se dohodli, že starší syn Přemysl Otakar I. se ujal vlády v Čechách a mladší syn Vladislav Jindřich měl s titulem markraběte panovat na Moravě. Tuto událost ale nelze vnímat jako mezník oddělující v rámci dějin českých zemí knížecí období od období královského. Bylo nutno se vypořádat s úředními knížaty z rodu pobočných Přemyslovců, kteří v té době vládli na Moravě. Morava byla v té době rozdělena na díly – Olomoucko, Brněnsko a Znojensko a tento úřední systém na konci 12. století zanikl a země se proměnila v markrabství.

Nový kníže Přemysl Otakar I. ukotvil české země v rámci středoevropské politické kultury. Svůj vladařský majestát pozdvihl v r. 1198 získáním královského titulu, jenž v r. 1204 uznal i papež jako největší duchovní autorita středověkého Západu. Šikovným lavírováním v boji o císařský diadém a prosazením Fridricha II. na římského císaře tento potvrdil ve třech listinách vydaných v r. 1212 starší výsady a majetkové držby českého krále i moravského markraběte. Nejznámější listinou z této trojice je bula opatřená sicilskou pečeti, proto tzv. Zlatá bula sicilská. Potvrzuje Přemyslovi Otakarovi I. královskou hodnost, kterou získal již v r. 1198 od Fridrichova strýce Filipa Švábského, a její dědičné držení v rámci přemyslovského rodu. Současně měli nástupci Přemyslovců vzejít podle znění listiny z domácí volby provedené domácí nobilitou (šlechtou). Moc českého krále byla touto bulou rozšířena především ustanovením, podle kterého mu příslušelo právo jmenovat biskupa a určit držbu příslušného církevního majetku (tzv. investuru). Přitom si Fridrich II. nenárokoval peněžní odvody a vymáhání obvyklých spravedlností císařského

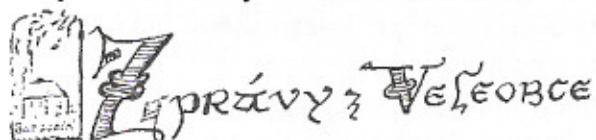
dvora, které podobné akty doprovázely. Všechny tři listiny vydané r. 1212 v Basileji jsou dnes uloženy v Národním archivu České republiky v Praze.

Na samém počátku 13. století byly církevní instituce v Čechách – biskupství, kapituly, kláštery i fary silně závislé na panovníkovi, popř. na svých zakladatelích z řad české šlechty. Jednalo se o tzv. patronátní právo ke kostelům a klášterům, které zakládali. Postupně se církev z této závislosti vymanila na základě prováděných reforem. Šlo zejména o očistění života prelátů od světského způsobu života (duchovní byli ženatí a žili aristokratickým způsobem). V r. 1221 (800. výročí) bylo vydáno privilegium pro pražské biskupství a konkordát (v r. 1222), kterým bylo české církvi přiznáno právo volby představitelů církve a zachování a respektování hospodářských a právních imunit pro církevní državy. Byl tak odstartován proces odpoutání české církve od světské moci. Přirozeným protivníkem církevních institucí i panovnické moci byla šlechta. Měla osobní majetek a moc, kterými konkurovala panovníkovi. Docházelo k budování kamenných hradů a tím k vytváření rodových domén. Právě v tomto období 13. století vstoupili do dějin Vítkovci, Rožmberkové, Markvartici, Pernštejnové, Šternberkové a další.

Česká šlechta i církev následně sehrávaly role důležitých spojenců či odpůrců panovnické moci. Přemysl Otakar I. zanechal svému dědici Václavu I. (korunovace v r. 1228) zemi otevřenou širokému proudu změn, v němž se románská společnost změnila ve společnost gotickou. Za období jeho vlády docházelo na našem území k založení prvních měst, rozvíjela se další kolonizace venkova a dosavadní hradský správní systém postupně zanikal. Zvyšoval se rozsah území, které dědičně náleželo přímo šlechtě či církevním institucím. V zahraniční politice rozehrával úspěšné politické partie, které pomohly pozdější expanzi Přemysla Otakara II.

Po Václavově smrti pozvedl pomyslné žezlo vlády v českém království Přemysl Otakar II. Svým životem a výkonem vlády fascinoval již své současníky. Otevřel válečná pole na všech světových stranách od svého království. Rozšířil ovládané území o Chebsko, Horní Rakousko, Švýcarsko, Korutany a Kraňsko. Úspěšné období Přemyslovy vlády skončilo r. 1273, kdy stanul na vrcholu své moci. Někteří historikové vidí příčinu jeho pádu v jeho problematickém vztahu s českou šlechtou, která ho zradila, což zapříčinilo jeho porážku a hrdinskou smrt v bitvě na Moravském poli 26. srpna 1278. Byl to schopný panovník, který se zasadil o založení celé řady českých a moravských měst a rozsáhlou kolonizaci země.

František Riedl, pantatínek OB Karlín

Vážené tetičky, vážení sousedé!

Čas plyne jako voda a opět tu máme období plné jistých možných rozhodování po uplynutí doby účinnosti. Ano, blíží se opět doba voleb – parlamentních i do obecních zastupitelstev.

Jako baráčníci, spolek dbající na tradice, bychom se jich měli zúčastnit nejen z povinnosti, ale především proto, aby nám vládla dobrá vláda, měli jsme schopný parlament a především schopná obecní zastupitelstva, aby se nám dobře žilo i dále od Prahy. Je však třeba si uvědomit, že jsme baráčníci a náš spolek má v záhlaví apolitičnost. Právě v době voleb se může zdát, že na naše obce budou vytvářeny různé tlaky, občas i politické. Zde si naši apolitičnost musíme uvědomit a takovéto tlaky jednoznačně odmítnout. Je nám všem jasné, že dnešní dobou vládnou především peníze, a tak se musíme vyvarovat různým nástrahám v podobě slibů, že když naše obce pomohou tím a tím, že se jim po volbách odmění nějakým příspěvkem na činnost.

Rád bych ještě upozornil na nebezpečí i při našich volbách do konšelstev obcí, žup i návrhy do představenstva Veleobce. Nikdo nemá zájem jiného dehonestovat, ale volte a navrhujte především kandidáty, kteří budou mít čas na baráčnickou práci a ne takové, kteří mají několik funkcí, např. v samosprávách obcí, v různých představenstvech atp. I přes veškeré sliby rychle zjistíte, že tito zvolení činovníci nebudou mít na baráčnickou práci čas. Většinou použijí baráčnický ke svému zviditelnění, ale pak skutek utekl. Toto je jen malé upozornění na možné nešvary, které se mohou vyskytnout a znevážit naši práci.

Václav Faix, rychář organizačního odboru

Napsali o nás...

Baráčníci Boleslava Jablonského oslavili v Soběslavi 90. výročí vzniku župy

V sobotu 28. srpna slavili baráčníci v Soběslavi výročí založení. V VI. župě Boleslava Jablonského sdružených obcí baráčníků se sídlem v Soběslavi jsou sdružené baráčnické obce Tábor, Jindřichův Hradec, Veselí nad Lužnicí a Soběslav od roku 1931. Přímou v Soběslavi byla baráčnická obec založena dříve, už koncem roku 1929. K 90. výročí vzniku župy Boleslava Jablonského baráčníci zorganizovali průvod a slavnostní zasedání.

Všichni se sešli dopoledne před kulturním domem, kde vyhrávala dechová hudba. Župní syndička Růžena Kastnerová rozdávala lidem koláčky.

Potom se průvod účastníků v krásných blatských a kozáckých krojích vydal od kulturního domu na náměstí Republiky. V čele baráčníci nesli prapor České republiky a prapory baráčnických obcí. Do kroku vyhrávala dechová hudba Temelín. V průvodu kráčeli také starosta Soběslavi Jindřich Bláha, místostarosta Veselí nad Lužnicí Ladislav Sýkora, senátor a starosta Mladé Vožice Jaroslav Větrovský, zástupce hejtmána Jihočeského kraje a starosta Kovářova Pavel Hroch, poslanec Parlamentu České republiky Jan Bartošek. Celé náměstí baráčníci obešli po kruhovém objezdu, kde byla u té příležitosti vyloučena doprava. Pak se všichni vrátili zpět před kulturní dům.

Po průvodu pokračoval program ve velkém sále kulturního domu. Župní rychtář Václav Kastner všechny účastníky přivítal, hosté popřáli baráčníkům hodně mladých členů. Starosta Jindřich Bláha ocenil, kolik baráčníci ve městě pořádají akcí. Pak připnul slavnostní stuhu na prapor baráčníků. K dobré náladě hrála dechová hudba Jižani, nebo harmonika.

Ve Smrčkově domě Blatského muzea si účastníci prohlédli baráčnickou výstavu. Bohatou činnost spolku dokládají vystavené fotografie a listiny, které za desítky let svého působení baráčníci nashromáždili. K vidění jsou ukázky lidové kultury. Ještě v neděli 29. srpna je poslední možnost tuto výstavu zhlédnout, pak již končí.

(web jcted 28.8.2021 Eva Výborná)

Obec baráčníků Týn nad Vltavou – IX. župa

Z popudu VI. župy Boleslava Jablonského se sídlem v Soběslavi se uskutečnila na Krajském úřadě v Českých Budějovicích v srpnu a v září letošního roku výstava jihočeských baráčníků. Na výstavě se prezentovaly všechny čtyři jihočeské župy – kromě výše uvedené župy výstavu obeslala i VIII. župa Tomáše ze Štítného se sídlem v Českých Velenicích, naše IX. župa Jakuba Kubaty

se sídlem v Boršově nad Vltavou a X. župa Josefa Holečka se sídlem ve Vodňanech.

V pondělí 2. a v úterý 3. srpna se tetičky a sousedé ze všech 4 žup sešli na KÚ a ve vstupních prostorách a na chodbách ve třech podlažích budovy instalovali výstavní exponáty.

Naše IX. župa měla k dispozici přízemní vstupní prostor budovy. Zde byly nainstalovány figuríny oblečené do doudlebských krojů, baráčnický svéráz, dále župní prapor, baráčnický znak a tabule s fotografiemi z činnosti baráčníků, a to jak historické, tak i současné.

Slavnostní vernisáž se konala ve středu 4. srpna v 10 hodin. Zahájila ji paní Jitka Šálená z KÚ, na jejíž výzvu byla výstava uskutečněna. Dále byl přítomen pan Pavel Hroch, náměstek KÚ pro kulturu a venkov, poslanec za KDU-ČSL pan Bartošek, jihočeský senátor p. Větrovský, za Veleobec byl přítomen rychtář Veleobce soused Proček a tetička Trojanová. Dále se vernisáže zúčastnili rychtáři jednotlivých žup s delegacemi tetiček a sousedů. V odpoledních hodinách se uskutečnilo setkání baráčníků s představiteli jihočeského kraje.

Výstava, která měla být původně pouze v měsíci srpnu, byla prodloužena i na měsíc září. Vernisáž proběhla za přísných hygienických podmínek (respirátory, hygienicky balené občerstvení, potvrzení o bezinfekčnosti).

V sobotu 11. září se konalo v Boršově nad Vltavou slavnostní zasedání při příležitosti 90. výročí založení OB Boršov nad Vltavou. I když slavnostní zasedání nebylo doplněno průvodem, konalo se ve velice příjemném ovzduší a na všech přítomných tetičkách i sousedech byla vidět radost, že jsme se opět téměř po roce a půl mohli setkat, a prožít spolu příjemné odpoledne. Všem nám toto osobní setkání moc chybělo. Věříme, že nás nestihne další „lockdown“ a že se život zase vrátí do normálních kolejí a budeme se společně scházet častěji.

J. Svobodová, syndička, OB Týn n.Vlt.

Prázdninové sedění

Když se přiblíží letní měsíce, začínáme uvažovat o venkovním společném posezení u táboráku, ohničku nebo jen u zahradního grilu, na kterém se bude opékat vonící šťavnatá uzenina, jež k takovým setkáním už neodmyslitelně patří. Řeč je samozřejmě o buřtech, to už jste jistě vytušili.

Na výběr máme dvě možnosti – buď se sejdeme pod velkým ořechem na toušeňském Hradisku, nebo na terase v malé pěkné zahradce u Labe. Buď u rychtáře nebo u místorychtáře – tak to máme jednoduché. Nyní už záleží jen na termínu a hlavně na počasí. Protože sedět venku pod deštníky a pozorovat zhasínající syčící oheň není nic, o co bychom stáli. Už se nám to také stalo, mohl bych vyprávět.

Když se přiblíží ta správná hodina a začínají se trousit tetičky s napečenými dobrotami, často přinesou i celý plech (pozor, je to ještě teplé a zdravé, samé ovoce), a sousedům z igelitových tašek vykukují hrdla zazátkovaných lahví, když se všichni pohodlně usadí na lavičkách před stoly se zákusky a mátovou kohoutkovou vodou a první si objednájí ten z lednice orosený speciál či rovnou sklenky na víno, začíná ta správná nálada teplého letního podvečera. Zábava se rozjíždí, stačí pár vtipů pro zasmání – musí se mluvit nahlas, při našich letech je to už se sluchem na pováženou – a konečně dochází na ty buřty, prskají a rozvírají se nad plamenem, ještě na táckách se s nimi musí opatrně, jak pálí. Chleba je dost, ale podejte sem hořčici, ne, já chci tu druhou! Prozradím, že jsou mezi námi i takoví zvrhlíci, kteří si na křupavé špekáčky dávají kečup!

To ale není hlavní důvod, proč vám to vyprávím. Na konci letošního června, jak víte, nečekané tornádo zle poničilo několik vesnic na Moravě a řádilo i v Čechách. Když jsme uviděli

drastické záběry i tragedie postižených obyvatel, kteří přišli o své domy, neváhali jsme ani chvíli. Jsme přece dobročinný spolek, není nás sice mnoho, ale musíme, jako už několikrát v minulosti, pomoci. Tak začala dobrovolná finanční sbírka, přispěl podle svých možností každý člen a na zmiňovaném letním posezení jsme ji uzavřeli a spočítali. Hned v pondělí odešlo na konta obecních úřadů v Hruškách a ve Stebně 16 300,- korun.

S přibývajícím večerem začali štípat komáři, ani aroma svíček je neodradilo. Účastníci se začali rozcházet, ti zbylí uklízeli ze stolů ubrusy, skleničky a použitými papírovými tácky přiživovali dohasínající oheň. Tak pokud okolnosti dovolí, snad zase za rok!

Jiří Kučera, rychtář OB Lázně Toušeň

Volynští Češi

Baráčníci z OB Roztyly podnikli výlet do Podještědí, kde se mimo jiné setkali s Čechem narozeným na Volyni (dnes Ukrajina), který ve svých osmi letech se přestěhoval s rodiči v roce 1947 opět do domoviny.

Připomeňme si osud našich krajanů v datech:

1867 - z důvodu tíživé hospodářské situace se Češi stěhovali do Ruska do Volyňské gubernie, kde byli na 20 let osvobozeni od daní. Odešlo téměř 16 000 osob a časem žili v 600 obcích a některé i zakládali.

1897 - už tam žije 27 660 osob české národnosti bohatým kulturním životem, příkladem je 107 dechových kapel.

1917 - je povoleno české školství a také cvičení sokolů.

1921 - po sovětsko-polské válce Český Malín připadl Polsku. Byly nastoleny požadavky na rušení škol a zabrání půdy. Zaveden elektrický proud, telefon a zřízena pošta.

1939 - pakt Ribbentrop – Molotov. Například Český Malín připadl Sovětskému svazu, byla zřízena nemocnice a vznikl kolchoz (naše JZD).

1941 - po přepadení SSSR Německem zavládl na celé Volyni chaos a násilí. Ukrajinská povstalecká armáda bojovala se sovětskými i polskými partyzány. Všichni se nechali žít vesnicí a lidé si všechny potřeby museli obstarat sami. Platidlem byla pálenka – samohonka. Za těchto ztížených podmínek vznikla ilegální organizace Blaník, která se vyzbrojila na ochranu před útoky ozbrojených band. 18.7. vznikla dohoda mezi československou vládou v Londýně a SSSR o zřízení československého vojska (dále čsl. vojsko).

1942 – každá obec musela dodat lidi na nucené práce do Německa. Zůstala jen pracovní síla na 3 hektary k obdělání půdy. V Buzuluku se ustanovuje samostatný polní prapor čsl. vojska.

1943 - dne 13.6. byl Český Malín i sousední Ukrajinský Malín obsazen německými oddíly. Důvodem bylo napadení oddílem banderovců (organizace ukrajinských nacionalistů), kteří zahájili etnickou čistku na neukrajinské národy. Pro výstrahu bylo upáleno v domech a stodolách 104 mužů, 161 žen, 105 dětí. Popelem lehlo 68 domů a 223 stodol.

1944 – Volyň je osvobozena Rudou armádou. Do československého vojska se přihlásilo 12 000 volyňských mužů a 600 žen. V Buzuluku vzniká 1. československý armádní sbor pod vedením gen. Ludvíka Svobody. Pro 3. brigádu nechal gen. Heliodor Píka zhotovit prapor s heslem „Věrně s národem“. Dokažme, že v nás proudí ona husitská krev, že je i v nás duch božích bojovníků. Bojová cesta vedla přes bitvy u Sokolova, Kyjev, Duklu...

1945 - v bojích s Němci padlo 2 500 Volyňáků než se dostali do Prahy.

1946 - dohoda mezi SSSR a ČSR o návratu Volyňáků do vlasti.

1947 - Češi v té době žijí na Volyni v 638 obcích, z toho je 109 jen českých. Stěhování je prováděno v železničních vagoncích s nábytkem i hospodářským zvířectvem. Problémy nastaly při překládání z širokorozchodné trati. Většina Volyňáků se stěhovala na Žatecko do domů po odsunutých Němcích. Vrátilo se 40 000 osob. Za zanechaný majetek nebyli odškodněni. Někteří už po válečných trampotách uvěřili míru a zůstali v SSSR.

1989 - oživil se nový zájem o vlast při rozdělení SSSR na Rusko a Ukrajinu. Mnoho rodin se vrátilo do republiky, na Volyňsku už z Čechů tam téměř nikdo nežije.

Jan Vlasák, OB Roztyly

Až na vrcholky hor ...

Ve dnech 1. - 3. září uskutečnila Obec baráčníků Horní Měcholupy další výjezdní jednání svých členů a s účastí také občanů Prahy 15, tentokrát do Pece pod Sněžkou. Účastníci si nenechali ujít výjezd lanovkou na Sněžku, zahráli si bowling a využili i wellness nabídku Boudy Máma, kde byli ubytováni. Na zpáteční cestě si prohlédli Krkonošské muzeum na zámku v Jilemnici, Bozkovské dolomitové jeskyně a poobědvali ve Svijanech. Domů se vrátili spokojeni a dobré náladě podpořené zpěvem s doprovodem akordeonu. Velice dobře jsme reprezentovali nejen Obec Baráčníků Horní Měcholupy, ale hlavně i MČ Praha 15.

Konšelstvo OB Horní Měcholupy

Oslavy v Soběslavi očima dopisovatelů

Oslava 90 let vzniku VI. župy Boleslava Jablonského se sídlem v Soběslavi

Kdo měl zájem, přijel 28. srpna 2021 ráno do krásného města Soběslav, kde se konala slavnost „90 let vzniku VI. župy Boleslava Jablonského se sídlem v Soběslavi.“ Celkem se nás sjelo pouze 150. Nižší účast byla možná vinou dovolených, prázdnin s vnučaty, nejistým počasím a v neposlední řadě i obavou lidí o své zdraví. Ti, kteří přijeli, nelitovali, a prožili hezký příjemný den.

U kulturního domu nás vítal dechový soubor Temelín. U prezentace byla podávána staročeská pocta. Na stolech v sále nechyběly napečené dobroty, a jak to v Soběslavi bývá zvykem, také krásná výzdoba od učitelek Střední školy řemeslné v Soběslavi a drobné dárky od tetičky Kastnerové.

Bez sponzorů dnes nelze tak velké akce pořádat. Tato slavnost se konala pod záštitou náměstka hejtmana Jihočeského kraje Pavla Hrocha, starosty města Soběslavi Ing. Jindřicha Bláhy, senátora Mgr. Jaroslava Větrovského, kteří rovněž oslavu finančně podpořili. Přispělo 12 jednotlivců a firem, jejich jména a názvy se objevovaly na obrazovce v sále.

David Blažek z Týna nad Vltavou, oblečený v doudlebském kroji, celou akci moderoval. Seřadil průvod, v jehož čele byla nesena česká vlajka, poté prapor VI. župy v doprovodu tetiček

v krojích. Své místo měl rychtář pořádající župy, rychtář Veleobce, představitelé státních orgánů, rychtáři a rychtářky obcí s právem, dětský soubor Ráček, doprovázející hudba Temelín, za nimi

sousedé a tetičky v krojích a svérázech. Počasí nám na průvod vydrželo, pozdější sprška nám již nevadila, neboť hlavní program probíhal už v sále. Moderátor přivítal přítomné a po státní hymně vyzval rychtáře VI. župy souseda Kastnera k zahájení. Minutou ticha jsme uctili památku baráčníků, kteří odešli tam, odkud není návratu. Poté rychtář přivítal přítomné: rychtáře Veleobce souseda Jaroslava Pročka, poslance Ing. Jana Bartošku, senátora Mgr. Jaroslava Větrovského, náměstka hejtmána Jihočeského kraje Pavla Hrocha, starostu města Soběslav Ing. Jindřicha Bláhu, místostarostu města Veselí n/Luž. RNDr. Ladislava Sýkoru, ředitele KDMS Mgr. Petra Valeše, Ing. Mgr. Pavla Kastnera, ředitele Blatského muzea v Soběslavi RNDr. Daniela Abazida, dětský folklorní soubor Ráček, baletky z Pištětiny, dále uvítal rychtáře a rychtářky z obcí a

žup, všechny tetičky, sousedy a hosty. Župní rychtář nás požádal, abychom dodržovali veškerá hygienická nařízení vydaných ministerstvem zdravotnictví (doklad o očkování, respirátory, roušky).

Před kulturním programem předal slovo vzácným hostům. První se ujal slova náměstek hejtmána Pavel Hroch, který podtrhl důležitost setkávání lidí, které je velmi důležité. Následoval poslanec Jan Bartoška, který předal župnímu rychtáři pokutu za špatné oslovení. To se u baráčníků opravdu dodržuje. Myšlenka vychovávat lidi k lásce přežila 90 let a doufá, že bude přežívat dál. Pan poslanec Větrovský popřál soběslavským k 90. narozeninám a poděkoval městům a kraji za podporu baráčníků v udržování tradic. Zástupce hostitelského města pan starosta Jindřich Bláha

poděkoval za vzornou spolupráci a připnul stuhu na župní prapor. Místostarosta Veselí n/Luž. Ladislav Sýkora se dotkl staré bolesti a to je nedostatek mladých. Následovalo vystoupení rychtáře Veleobce souseda Pročka, který rovněž poděkoval župě za odvedenou práci a vyslovil přání, aby vstřícný přístup Jihočeského kraje byl vzorem i ostatním krajům. Například Středočeský kraj je

k baráčníkům skoupý. Spolu se syndičkou Veleobce tetičkou Jaroslavou Trojanovou připevnili stuhu na župní prapor.

Na závěr župní rychtář soused Kastner předal tetičkám Ryšavé, Sýkorové a Kastnerové pamětní listy s malým dárkem. Ocenil tak jejich dlouhodobou práci pro župu.

V druhé části nás potěšilo vystoupení 16 dětí z folklorního souboru Ráček vedeného paní Moravcovou. Zazpívaly a zatančily řadu krásných lidových písní. Velkým překvapením pro nás bylo vystoupení 7 baletek z Pištína. To se prostě muselo vidět, co ženské dokážou!

David Blažek, velký milovník a znalec všech krojů si pro nás připravil malou přehlídku, na které jsme se podíleli my krojovaní. Popsal pečlivě všechny části a doplňky jednotlivých krojů, nejvíce byly zastoupené blatské kroje, z toho i jeden pánský. Hovořil i o Mařence, doudlebském kroji, chodském, středočeském a kozáckém. Sám měl kroj doudlebský, který se nosí kolem Českých Budějovic, s neobvyklým opaskem vyšívaným pavími brky, který je velmi cenný.

Dechový soubor Temelín hrál nejen k poslechu, ale i k tanci, a to jsme si náležitě užili. Parket byl až do konce náš.

Navzdory složitým podmínkám způsobeným koronavirem byla oslava pečlivě připravena, proběhla hladce, bez problémů. Hlavní dík patří župnímu vedení, hlavně však OB Soběslav, která vše zajišťovala. Zvláštní poděkování patří syndičce tetičce Kastnerové, výborné organizátorce, a župnímu rychtáři sousedu Kastnerovi. Těší nás, že po výstavě v muzeu v Soběslavi a v Českých Budějovicích se zase VI. župa dobře zviditelnila.

Dáňa Šprinclová, dopisovatelka VI. Župy

Návštěva v Soběslavi

Po skončení pandemie covidu jsme se sešli na župním sedění koncem června. Projednali jsme účast na oslavě devadesátí trvání VI. župy Boleslava Jablonského v Soběslavi. Protože se celý rok nic nemohlo konat, byl návrh s nadšením přijat.

Přihlásili se tetičky a sousedé čtyř obcí ze sedmi z XVIII. župy. Soused župní rychtář Gorej zařídil autobus s pomocí souseda Blajera z Březových Hor.

28. srpna jsme vyrazili v 6.30 do Soběslavi. Přivítala nás dechová hudba Temelín, která nám hrála také v průvodu. Pak jsme se sešli v kulturním domě, kde proběhlo zahájení slavnosti. Po projevech nám zatančil dětský soubor „Ráček“, a taneční soubor žen z Pištína. Ve zbylé pauze do oběda nás provázela moderátorka prohlídkou krojů zúčastněných baráčníků.

Po obědě vyhrávala dechová hudba Jižani k poslechu i k tanci. Všichni se dobře pobavili a prožili příjemný den. Zájezd se všem líbil.

Milena Gorejová, XVIII. župa

Výročí 90 let vzniku VI. župy v Soběslavi

V sobotu 28.8.2021 baráčníci z Horních Měcholup vedení rychtářem sousedem Miloslavem Rýdlem, tetičkou Renatou Kotkovou, praporečnickem Vlastimilem Maudrem a Jirkou Jiráčkem,

navštívili jihočeské město Soběslav. Soběslavští baráčníci slavili 90 let od vzniku VI. župy Boleslava Jablonského sídlem v Soběslavi. Byl připraven krojovaný průvod s prapory kolem náměstí za doprovodu dechového orchestru „Temelín“. Poté jsme se sešli v kulturním domě, kde jsme vyslechli zdravice od senátora Větrovského, poslance Bartošky, od zastupitele kraje Hrocha, starostů ze Soběslavi a z Plané nad

Lužnicí. Po krátkých zdravicích plných přání zdraví a sil do další práce, vystoupil dětský folklorní soubor „Ráček“ a tetičky z Pištína se svým tanečním vystoupením. Po výborném obědě jsme si zazpívali a zatančili s dechovým orchestrem Jižani. Oslava 90. výročí se velmi vydařila a dobře jsme reprezentovali OBHM Praha 15. Také my baráčníci z Měcholup přejeme VI. župě hlavně energii a chuť do další práce.

Miloslav Rýdl, rychtář OB Horní Měcholupy

INZERCE

Vážené tetičky, vážení sousedé,

skončila doba letních dovolených, a jak všichni víte, koncem srpna byl ukončen i provoz baráčnické zotavovny v Černovicích. Nízký počet rekreantů byl ovlivněn stávajícími hygienickými opatřeními a pozdním oznámením, že zotavovna bude otevřena. Vše se řešilo na poslední chvíli včetně obsazení personálem. Toho bychom se chtěli v příští sezóně pokud možno vyvarovat, a proto se na vás obracíme s prosbou – kdo by měl zájem pro baráčníky v zotavovně v příštím roce pracovat. Jedná se o místa **kuchařů či kuchařek, uklízečky, údržbáře a správce**. Spojte se s rychtářem černovického konšelstva sousedem Kastnerem tel. 724 917 482, či se syndičkou tetičkou Pišovou tel. 608 511 164. Velký dík patří všem, kteří se na úspěšném chodu zotavovny za ztížených podmínek v letošním roce podíleli.

Tetička Pišová Blažena, syndička černovického konšelstva

Vaří baráčníci a nastal pozim

Léto uteklo jako voda a máme tady podzim. Ale i k této roční době patří celá řada zvyků a zábavy. Největší a nejradostnější událostí nejen podzimu, ale i celého roku bylo posvícení, hody. Obojí pojmenování má stejný význam - hostiny k počtě jídla a pití a radostná oslava sklizně.

Tradiční selská slavnost úrody a hojnosti, zřejmě sahající do předkřesťanských dob, se v křesťanství propojila s církevním svátkem k počtě světce, jemuž byl zasvěcen místní kostel. Z toho také vyplynul název oslavy „posvícení“, odvozené od slova „posvěcení“. Pojmenování „hody“, rozšířené na Moravě, zřetelně navozuje hodování. Původně však „hod“ znamenal sváteční den. Církev se sice snažila překrýt „pohanskou“ slavnost poutěmi, ale stalo se, že pout' s posvícením více méně splynula. Lidová tradice pak začala používat pojmenování pout' pro oslavy na jaře a v létě, posvícení a hody spojila s podzimem. Hlavním dnem posvícení byla neděle. Ovšem přípravy začínaly mnohem dřív. Bylo třeba vybělit stavení, uklidit dům i dvůr, připravit náves a vztyčit hodovou máj, vyzdobit hospodu a kostel, nachystat dostatek jídla pro hodování a sežvat hosty.

Posvícení stejně jako moravské hody mělo charakter výroční slavnosti společné pro celou obec, na niž byli zváni příbuzní a přátelé z jiných míst, takže mělo význam jak pro sousedské vztahy, tak širokou rodinu. Tradičními posvícenskými pokrmy byla pečená husa a koláče, ale náš soused Jirka Kubelka nám netradičně připravil závitky z drůbežího masa v sýrové omáčce a místo koláčů pikantní utopence v lahvi od okurek. Přejeme vám všem dobrou chuť!

Závitky z drůbežího masa v sýrové omáčce

<u>Na závitky budeme potřebovat:</u>	<u>Sýrová omáčka:</u>
1 kg kuřecích nebo krůtích prsou	250 ml šlehačky
150 g krájené šunky	50 g nivy
100 g nivy	50 g goudy (eidam)
100 g libové anglické slaniny -	1 stroužek česneku
krájené	sůl, pepř
2-3 plátky goudy nebo eidamu	

Postup:

Drůbeží maso nakrájíme na cca 5 plátků, jemně naklepeme, osolíme, opepříme. Jednotlivé plátky masa poklademe plátkem šunky, kouskem nivy a stočíme do závitku. Každý závitok omotáme plátkem slaniny a skládáme těsně vedle sebe do zapékací misky. Předehřejeme si troubu na 180° – 200° C. Šlehačku nalijeme na pánev a na mírném ohni pomalu zahříváme, sýry nakrájíme na drobné kousky a postupně přidáváme do horké šlehačky. Mícháme, dokud se sýr úplně nerozpustí. Nakonec přidáme česnek, sůl a pepř. Hotovou omáčku nalijeme na závitky (syrové) a dáme dopéct do předehřáté trouby na ½–¾ hodiny. Cca po 15 minutách poklademe závitky plátky sýra a necháme zapéct. Podáváme s bramborem nebo s rýží.

Utopenci do láhve od okurek od Jiřího Kubelky

Na sklenici o objemu 750 ml budeme potřebovat: 4 špekáčky, 2 bobkové listy, 4 kuličky nového koření, 15 hořčičných semínek, 10 kuliček pepře, 2 oloupané cibule, vodu a ocet.

Nejdříve si svaříme vodu s octem v poměru 1:1

Špekáčky podélně rozřízneme, ale nedokrojíme. Do řezu vložíme cibuli nakrájenou na kolečka a skládáme vertikálně do sklenice. Mezi špekáčky vkládáme zbylou cibuli, zasypeme připraveným kořením, zalijeme teplým nálevem cca 1 cm od kraje sklenice a pečlivě uzavřeme víčkem. Pro ozdobu můžeme přidat červenou papriku nebo feferonku.

Sklenici uložíme do chladu na cca 5 dní i déle. Že máme utopence dostatečně uleželé, poznáme podle cibule, která začne ztrácet lesk. Dobrou chuť!

OB Horní Měcholupy

Odešli z našich řad

Představenstvo I. župy oznamuje smutnou zprávu, že 9. září 2021 zemřel ve věku 84 let dlouholetý rychtář OB Chrást soused **Otakar Kejř**. Práci pro svůj baráčnický spolek věnoval podstatnou část svého života. Těžce nesl, když se jeho obci nedařilo, zářil radostí, když se v roce 2004 podařilo spolkovou činnost, právě jeho zásluhou, znovu obnovit. Byl rovněž členem župního představenstva, svou práci bral velice zodpovědně a přispíval k dobré pracovní náladě. Jeho aktivita

byla oceněna řadou diplomů i Čestnou medailí Veleobce. Získal si náš obdiv i úctu, bude nám chybět.

Jiří Kučera, syndik I. župy

Dne 27. srpna 2021 nás navždy opustil ve věku 82 let náš pantatínek soused **Jan Převrátíl**. Byl dlouholetým členem spolku kolínských baráčníků a členem skautského oddílu, který nám několik let propůjčoval svoji klubovnu k pořádání našich sezení.

Čest jeho památce!

Michael Jankovec, rychtář OB Kolín

Blahopřání

Obec baráčníků v Kostelci nad Labem srdečně blahopřeje tetičce **Haně Novákové**, která 25. 7. 2021 oslavila 65. narozeniny. Přejeme jí hodně zdraví, štěstí a lásky za to, co pro naši obec dělá. Po „Jsi naše hodná a obětavá včelička tak ti přejeme hodně sluníčka!“

Konšelstvo OB Kostelec n. L.

V září oslavil životní jubileum 75 let soused **Karel Kratochvíl**, člen OB Křenek, a soused **Jaroslav Machka** 60 let. Vše nejlepší a hodně zdraví do dalších roků přeje konšelstvo OB Křenek

Naše nejstarší tetička **Marie Antonie Filipová** se dne 5. srpna 2021 dožila neuvěřitelných 96 let, a to v plné duševní svěžesti. Jen kdyby to tělíčko bylo zdravější.

O tom všem svědčí to, jakým způsobem se snaží předat nám své znalosti a zkušenosti. V loňském roce přispěla do čísla Českého baráčníka za červenec a srpen článkem „Kroje a jejich údržba“. Škoda jen, že její zručnost a um je velmi těžké někomu předat.

Naše tetička je baráčnicí již od 27. ledna 1968, což ji možná nejen věkem, ale i trváním členství řadí k nejdéle sloužícím. Během let vlastní pílí, trpělivostí, samostudiem a v neposlední řadě šikovností vlastními rukou vrátila život nespočetnému počtu krojů, a také jejich replik. Za to všechno její celoživotní dílo jí bylo dopřáno se zúčastnit jako VIP vernisáže soukromého muzea „Ostrova krojů“ v Zbraslavicích – Ostrově. Byla oděna ve středočeském kroji. Budila všeobecný zájem, jelikož její bezchybné odění, kteréhož se i v muzeu příliš kvantitativně nedostávalo, bylo příkladné i pro mnohem mladší. Odpovídala na dotazy přítomných hostů, jimž nebyl nikdo jiný než zájemci o lidové kroje ze všech koutů naší vlasti, zejména z řad etnografů.

Heslem tetičky je: „Uvědomte si, že jsme jen věšákem pro kroje, neboť pokud jsme v civilu, nikdo nám nevěnuje tolik pozornosti.“ Když se oblékla do kroje jako by omládla. Celá se napřímila, mozek se rozjasnil a byla schopná odpovídat na dotazy ohledně oblékání a nošení kroje. Bohužel ji to celkově unavilo, což s ohledem na její věk je přirozené. Přesto evidentně skvěle reprezentovala středočeský kroj. Přejeme ji tímto ještě dostatek sil, aby vydržela alespoň do sta let.

Za všechny kolínské baráčníky rychtář Michael Jankovec

Tetička **Dáňa Šprinclová** z Obce baráčníků „Kunifer“ Jindřichův Hradec oslaví 24. října 2021 75. narozeniny. V obci zastává funkci syndičky, švandymistrové a gratulantky. Kromě povinností, vyplývajících z těchto funkcí pravidelně píše o baráčnické činnosti z titulu dopisovatelky VI. župy. K tomuto výročí jí všechno nejlepší v baráčnickém i osobním životě, mnoho zdraví a spokojenosti do dalších let přejí sousedé a tetičky z Jindřichova Hradce. K přání se připojuje i konšelstvo VI. župy a redakce Českého baráčníka.

Vydává Veleobce sdružených Obcí baráčníků Praha pro interní potřebu. Řídí redakční rada. Odpovědný redaktor Pavel Horák. Za správnost příspěvků ručí autor. Nevyžádané rukopisy a materiály se nevracejí. Příspěvky zasílejte též na e-mailovou adresu: velezpravodaj@centrum.cz nebo na adresu: Tiskový odbor Veleobce, Tržiště 23, Poštovní příhrádka číslo 39, 118 00 Praha 1. Nutno rovněž uvést zpáteční adresu! Uzávěrka každého 10. v měsíci. Služby řá: Ofsetová tiskárna, s.r.o.